

журналісти, волонтери та представники міжнародних організацій, які, працюючи в Україні, знайомляться з її культурою та традиціями.

Щодо внутрішнього туризму, то культурний напрямок поступається рекреаційному через більшу популярність останнього серед українських туристів. Це вказує на необхідність подальшого розвитку культурного туризму як засобу пізнання власної історії та культури в умовах сучасних викликів.

Культурний туризм є важливим елементом соціального, економічного та культурного розвитку, що сприяє збереженню й популяризації історико-культурної спадщини. Його ефективність залежить від створення належної інфраструктури, якісного інформування туристів і взаємодії між державним і приватним секторами.

В умовах сучасних викликів, таких як війна, культурний туризм продовжує функціонувати в безпечних регіонах, зберігаючи свою роль як джерела знань і моральної підтримки для суспільства. Хоча міжнародний потік туристів скоротився, інтерес до української культури підтримується за рахунок іноземних журналістів, волонтерів і представників міжнародних організацій.

Значення культурного туризму зростає завдяки його багатогранності, включаючи мистецький, архітектурний, історичний та гастрономічний напрями. Для внутрішнього ринку важливо посилювати його популярність і конкурентоспроможність порівняно з іншими видами туризму. Особлива увага має приділятися збереженню та презентації культурних об'єктів, адекватному плануванню туристичних послуг і розвитку креативних підходів до популяризації культурної спадщини.

Отже, культурний туризм в Україні має значний потенціал для сприяння регіональному розвитку, формування позитивного іміджу країни та збагачення національної ідентичності.

Література:

1. Боняр С. М., Тарновська І. В., Власова В. П. *Пріоритети розвитку культурного туризму в Україні*. Культура і сучасність : альманах. 2023. № 1. С. 17–22.
2. Кочеткова А. А. Культурний туризм в Україні: визначення, особливості, проблеми та перспективи. Сталій розвиток України: проблеми та перспективи : зб. матер. за результатами IV наук.-практ. конф. студ. та молодих вчених. Кам'янець-Подільський : Медобори, 2016. С. 130–133.

АНАЛІЗ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЗА РІВНЕМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

РУДАЧЕНКО О. О., д-р екон. наук, доц., проф. кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування

УГОДНІКОВА О. І., канд. екон. наук, доц., доц. кафедри туризму та готельного господарства,

ТРОЯН В. І., канд. екон. наук, старший викладач кафедри менеджменту і публічного адміністрування
*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Територіальні громади (ТГ) є важливою складовою частиною державної структури, оскільки вони мають вирішальний вплив на розвиток країни. Вони відіграють ключову роль у розвитку місцевої інфраструктури, освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення, де безпосередньо відповідають за створення умов для покращення життя людей на місцях. Так, передача частини повноважень та ресурсів на рівень територіальних громад дозволяє значно покращити управління, зробити його більш ефективним і наближеним до потреб місцевого населення, що сприяє кращому використанню бюджетних коштів, оптимізації соціальних програм. Через місцеве самоврядування територіальні громади забезпечують участь громадян у процесах прийняття рішень, що підвищує рівень політичної активності та залученість населення в управлінські процеси.

Також варто зазначити, що місцеві територіальні громади сприяють розвитку малого та середнього бізнесу, що в свою чергу стимулює створення робочих місць і покращення економічної ситуації на місцях. Завдяки місцевим ініціативам можливе залучення інвестицій та розвиток нових економічних секторів. Тільки при сильних та самостійних громадах можна досягти високого рівня соціальної стабільності в країні, оскільки громади активно працюють над вирішенням соціальних проблем, що дозволяє знижувати рівень бідності, зменшувати нерівність та підвищувати якість життя. Через територіальні громади можна організувати надання послуг на рівні, найбільш наближеному до населення, що дозволяє зробити їх більш доступними, якісними та своєчасними. Отже, територіальні громади є не лише адміністративними одиницями, а й важливими в плані розвитку країни, забезпечуючи при цьому стійкість, соціальну згуртованість і економічний прогрес.

Дослідження соціально-економічного потенціалу ТГ є важливим як на місцевому, так і національному рівні – на рівні країни. Соціально-економічний потенціал територіальних громад – це сукупність їх економічних, демографічних, природних, інфраструктурних, кадрових та соціальних ресурсів, які використовуються для забезпечення розвитку та підвищення якості життя населення [1]. Визначення рівня соціально-економічного потенціалу включає оцінку різних його аспектів: рівень економічної активності, зайнятість населення, кількість суб'єктів підприємництва, структура виробництва, доступ до базових соціальних послуг, екологічна ситуація та ін.

Детальний аналіз ТГ дозволяє виявити проблеми, які потребують першочергового вирішення, а також потреби громади у різних сферах. Отримані дані можуть слугувати для формування стратегії розвитку громади на кілька років вперед, з урахуванням її сильних та слабких сторін, а також можливостей для залучення інвестицій та покращення соціальних умов.

Однак, під час аналізу соціально-економічного потенціалу було виявлено наступні проблеми [2]:

- нерівномірний розвиток територіальних громад. Деякі громади мали значно вищий потенціал (ТГ Львівського регіону, Дніпропетровського, Івано-Франківського та інших регіонів України) у порівнянні з іншими, що призвело до регіональних диспропорцій у розвитку країни;

- брак необхідних даних. Для повного та точного аналізу потрібні офіційні статистичні дані, які не завжди доступні або оновлюються вчасно, особливо гостро це відчувається в воєнний період;

- обмежені ресурси для розвитку. Відсутність фінансування, інвестицій або необхідних технологій обмежує можливості для реалізації стратегічних цілей громади. Такі проблеми виявилися в ТГ, які або межують з країною-агресором, або опинилися в окупації, або громади, де ведуться активні бойові дії [3].

Отже, аналіз соціально-економічного потенціалу територіальних громад є важливим інструментом для ефективного управління та розвитку на місцевому рівні. Він дозволяє виявити основні проблеми і можливості, що можуть бути використані для подальшого покращення життєвих умов населення. Результати цього аналізу стають основою для стратегічного планування, залучення інвестицій, розвитку інфраструктури та покращення соціальних послуг в територіальних громадах.

Література:

1. Рудаченко О., Угоднікова О., Троян В., Божидай І., Медведєв Д. Побудова інтегральних показників соціально-економічного потенціалу територіальних громад. *Modeling the development of the economic systems*, 2024. (3), 93–97.

2. Рудаченко О.О., Угоднікова О.І., Троян В.І. 2024. Класифікація територіальних громад за рівнем соціально-економічного потенціалу. VII International Scientific and Theoretical Conference «Theoretical and practical scientific achievements: research and results of their implementation». September 13, Pisa, Italia. 2024, 225.

3. Наказ «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією» № 309 від 22.12.2022 року. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE39004>

INTERNATIONAL COOPERATION AS A TOOL FOR DEVELOPING SOCIAL INITIATIVES IN THE CONTEXT OF REGIONAL INTEGRATION

LYTVYNENKO A.O., PhD in Economics, Associate Professor at the Department of International Economic Relations and Business Security

KOSHCHIEVA D.O., applicant of the first (bachelor's) level of higher education, educational and professional program «International Business»

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, Ukraine

International cooperation and regional integration are key factors in the development of social initiatives in the modern globalized world, as they create unique opportunities for solving social challenges, overcoming inequality and implementing